

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejemani velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 74.

V Ljubljani, v soboto 2. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Državni zbor.

Dunaj, 1. aprila.

Finančni program.

Novi finančni minister dr. Kaizl je včeraj, kakor sem že ob kratkem sporočil, obrazložil državni proračun za tekoče leto. Resne, mirne, priproste, brez govorniških olupšav in podob so bile njegove besede. In vendar je bila prozorna ironija, s katero je zadeval one, ki so ustvarili sedanjost, a jo z vsemi silami tudi rušijo. Dr. Kaizl je obljubil, da se prej ko mogoče uravnajo plače državnih uradnikov in služabnikov, odpravi časnikarski kolek in odpravijo državne mitnice, ako zbornica dovoli državni proračun. A to je mogoče, če levica opusti obstrukcijo. Torej prejšnji kolobar: brez novih davkov ni zboljšanja uradniških plač in brez reda ni dela v zbornici, ni novih davkov. In tako je zbornica zopet dospela do mrtve točke. Minister sam danes ne ve, kdaj bode mogel izvršiti svoje obljube, zato je tudi v svojem govoru naglašal, da noče in ne more v sedanjih razmerah razvijati obširnejšega programa. In čemu tudi? Kdo ve danes, kdaj se razprše oblaki in megle nad državo, deželami in narodi? Sodeč po razmerah, kakršne so, ne moremo, žal, v bližnji prihodnosti upati in pričakovati lepšega vremena. Iz govora finančnega ministra je še omeniti, da je obljubil premembo pristojbin na korist srednjih in malih posestnikov.

Potrata časa.

Po govoru finančnega ministra se je včeraj nadaljevala debata o izjavi ministerskega predsednika ter je s kratkim odmorom trajala skoraj do 1. ure po polnoči.

Prvi včerajšnji govornik grof Stürgh je v imenu liberalnega veleposestva skoraj praznim

klopem slikal Janusovo obličje svoje stranke, ki ima svojega voditelja v ministerstvu. Na jedri strani nemška vzajemnost, na drugi vladna pravičnost do vseh narodov. Toda ta dva pojma si naravnost nasprotujeta, kajti nemška vzajemnost išče le hegemonije nemškega naroda nad večino nenemških narodov. To kaže vsa stoletna zgodovina, o tem pričajo zadnji dogodki. Sicer pa je grof Stürgh obljubil vladi svojo in svojih tovarišev podporo, da izvrši svoj program.

Drugi govornik Mauthner se je v prvi vrsti pečal z gospodarskimi vprašanji, katera so mu kot predsedniku dunajske trgovinske zbornice na srcu. Opisoval je propad trgovine in industrije v Avstriji. Sicer se Avstriji ni treba bati konkurence z Ogersko, vendar pa je pravična nagodba za skupno državo nujno potrebna. V ta namen naj bi bila vlada stanovitna nasproti Mažarom. Preje pa treba miru in sprave med avstrijskimi narodi.

Dr. Vašaty je na to v obširnem govoru označil svoje izjemno stališče nasproti mladočeškemu klubu in vladi. V prvi vrsti graja dr. Kaizla, ki je vstopil v ministerstvo, katero gotovo ne priznava češkega državnega prava. Odločno obsoja tudi jezikovne naredbe grofa Badenija in barona Gautscha, ker dele češko deželo v tri jezikovne meje. Govornik roti svoje sorojake, da morajo glasovati proti ogerski nagodbi ter odkloniti vse nove zahteve za armado, kajti ljudstvo strada in tarna. Obsoja tudi zvezo z Nemčijo ter priporoča prijateljsko zbližanje z Rusijo.

Večerna seja.

Začetkom seje se huduje mogočni Lemisch, zakaj predsednik točno ob napovedani uri ne prične seje.

Predsednik dr. Fuchs ga dobro zavrne, da ni sedel v gostilni, temveč pri svojem opravilu v pisarni.

Radikalni Rusin dr. Jarosiewicz se izraža proti lanski adresi večine in gališkega deželnega zbora ter opisuje razmere rusinskega naroda, ki so našim v mnogem oziru podobne.

Dr. Herold v daljšem govoru polemizuje z raznimi govorniki na levi. Nasproti vladi si mladočeški klub ohrani proste roke, dokler v dejanju ne pokaže svoje barve.

Zadnji sinočni govornik je bil Stojalowski, ki se je sicer pokazal dobrega poznavatelja avstrijskih razmer in socialnih hib, vendar so mnogi več pričakovali od tega poljskega demokrata, ki si s svojimi tovariši ni izbral pravega mesta na levi.

Današnja seja

je zopet dolgočasna. Govorniki imajo le malo poslušalcev, občinstvo na galerijah zeva in zdeha. Začetkom seje vpraša poslanec dr. Sylvester, ali bode kdaj vlada odgovarjala na razne interpelacije. Ministerski predsednik grof Thun odgovori, da hoče vlada odgovarjati na vse interpelacije (dobrokljici), toda preje se o vsaki stvari natančno poučiti, da more stvarno in nepristranski odgovarjati.

Poslanec dr. pl. Hofmann se huduje, da državno pravdnništvo konfiskuje interpelacije, katere so poslanci stavili v zbornici na vlado, kar se je pripetilo socialno-demokratski »Arbeiter-Zeitung«. Govornik odločno protestuje proti temu početju, ki krati pravico poslaniške svobode.

Predsednik dr. Fuchs odgovarja, da je o tej stvari že govoril s pravosodnim ministrom. Mnogi levičarji, seveda Wolf v prvi vrsti, kriče, da mora minister takoj govoriti ter označiti svoje stališče.

LISTEK.

Vse večno.

Vera je privatna stvar in v privatne stvari se ne vtikamo, te nam nič mari, tako govorijo in zatrjujejo socialni demokratje po shodih ne samo pri nas, ampak povsodi, kjer mislijo, da poslušalci še niso popolnoma izgubili vsake pozitivne vere. V rudečih časopisih pa je drugače, tu širijo vodje sodrugov sistematično in po dobro premišljenem načrtu materijalizem.

Ako delajo tako sodrugi vesoljnega sveta, potem gotovo ni vzroka, da ne bi se držal te taktike tudi slovenski sodrug E. K. Na nešteti shodih zatrjeval je najvni dušicam mej poslušalci, da je vera privatna stvar, za katero se ne brigajo rudeči sodrugi, da jo marveč puščajo vsakemu lepo v miru. Po listih pa vedno širi materijalistične nazore, in baš v zadnji številki rajnih »Svobodnih glasov« pokazal je E. K. svoje nakane jasno, — kakor smo že poročali svojim bralcem.

Kedor poje, kakor E. K. v dotični pesmi: »Moj (i. e. prirodi) zakon« — »Ti (človek) stvor si moj, — Kar si, si le po meni, — ... — Kar

ti storiš, to dela moja moč, — ... vsako delo tvoje — In vsaka pot in gaz, — Gibanje le je moje, — ... Z menoj vred ti si srečen ...«, ta gotovo ni čestilec pozitivne vere. Vsaka vera ima gotove temeljne nauke, brez katerih ne more obstajati ne samo katoliška vera, temveč tudi ne protestantizem in tudi ne židovstvo. Taki temeljni nauki so: Res je, da živi izven sveta od večnosti neskončen osebni Bog, ki je vstvaril vesmir po svoji volji, iz svoje lastne moči. Vstvaril je tudi človeka, vstvaril mu umrjoče telo in neumrjočo dušo, katera je namenjena za večnost.

Kedor izpodkopava te nauke, ta izpodkopava vsako pozitivno vero, njemu torej ni in biti ne more vera privatna stvar, in kolikorkrat to javno trdi, tolikokrat greši na brezmiselnost poslušalcev.

Sodrugi E. K. dobro čuti, kako brezupen je materijalistični nauk, kako prazna je človeška duša, v katero se je vselil, zato je tolaži bralca: »A se ne boj! ... Iz prs preženi strah, — Z menoj vred ti si večni, — Kot v meni vsaki prah!« To je tolažba, da se Bogu usmili! Stare pravljice nam pripovedujejo, da so divji Turki, ki so pred toliko in toliko stoletji pustošili naše lepe slovenske kraje, navadno ujetim gjavrom porezali glave. Tedaj pa je pristopil Turek, da izvrši svoj kruti

posel, h kristjanu, zaklical mu je v tolažbo: »Ne boj se, brate!« Potem je padla glava. Taka je tudi tolažba, katero podaje bralcu poet E. K.: »A se ne boj! ... Z menoj vred ti si večni, — Kot v meni vsaki prah!« Kedar umrješ, je po teh naukih sicer tvojega duševnega bitja konec, toda tvoj prah polegla bo vso večnost po vesmiru okoli in kadar bo zapihal veter, poigral bo tvoj prah v solnčnih žarkih. To bo lepo, le veseli se, dragi bralec! Kaj pa šele, ako zleze tvoj prah v cvetlice, n. pr. rudeči nagelj, katerega bode lahko nosil na prsih kak sodrug prihodnjih vekov, lej, tako tolažilno vero ti daje E. K.

Vse je večno, torej tudi pesmi poeta E. K. Ali ni to lepo? Posebno pa slabi pesniki, ki se morajo bati, da se poizgubé njihovi duševni proizvodi, postali bodo privrženci pesnika E. K.; druge rešitve zanje ni nobene.

Sedaj pa je prišla ta grda sprava med slovenskima strankama, ta je naperjena jedino le proti socialnim demokratom, in bati se je, da bode kmalu konec tolažilnih njihovih naukov. Sodrugi namreč v 2. števil. svojega novega lista, »Rudeči prapor«, izišli 25. t. m., to trdijo. Potem mora biti gotovo res, saj vendar sodrugi o vsem, tudi v največjih problemih človeštva, pišejo le golo resnico.

Pravosodni minister dr. pl. Ruber odgovori, da on ne more in ne sme kot minister izraziti svojega osebnega mnenja, dokler ne izreče razsodbe višje sodišče, na katero se je pritožil obsojeni urednik.

Nato sta soc. demokrat Verkauf in Wolf razsajala nasproti sodnikom, ki baje kršijo zakon, ako zahtevajo višji oziri. Predsednik je Wolfa opetovano svaril, naj ne žali nenavzočih oseb.

Nato se je nadaljevala debata o vladni izjavi, ali bolje mlatila prazna slama. Nemci Heeger, Funke in Wolf so ponavljali stare obrabljene fraze o nemškem značaju Avstrije, o potrebi nemškega državnega jezika, o nemški kulturi in manjvrednih narodih. Dobro sta jim odgovarjala Rusin Wachnianin, ki je obširno utemeljeval stališče in opisoval razmere slovanskih narodnih manjšin nasproti gospodujočim strankam ter zahteval enakopravnost v dejanju, in grof Dzieduszycki, ki je posebno zavračal napade soc. demokrata Daszynskega. Zadnja govornika sta dr. Winkowski, ki je pričel svoj govor ob 5. uri, in dr. Wolan.

Predsedstvo hoče na vsak način še danes pretrgati seje do 20. aprila. Na dnevnem redu je še poročilo budgetnega odseka o predlogih glede drž. podpor po raznih uimah. Ako bodo govorniki preveč govorili, bode zadnja seja pred prazniki jutri. Prihodnja seja 20. aprila.

Za vinogradnike.

(V 5. seji drž. zbora dne 29. marca.)

Interpelacija posl. Pfeiferja in tovarišev na finančnega ministra.

Okolnosti, da davčni organi na Kranjskem, ki so pozvani vsprejemati napovedbe o osebni dohodarini, stroškov, ki so navstali za obnovo po trtni uši opustošenih vinogradov, ne odbijajo od izkazanega prinosa, je vzbudilo mej davkoplačevalci opravičeno vznemirjenje tembolj, ker se je pri razpravi o novem davčnem zakonu od strani vlade opetovano naglašalo, da se pri izvajanju tega zakona ne bo postopalo čisto fiskalično, marveč dobrohotno napram davkoplačevalcem.

Določilom §§ 159 in 160 zakona o osebni dohodarini z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 nasprotujoče fiskalično postopanje davčnih organov na Kranjskem je napotilo podpisanega, da je v seji deželnega zbora kranjskega dne 1. februarja t. l. stavil na deželno vladno nastopno interpelacijo: Jeli voljna delati na to, da se organom, katerim je naročeno odmeriti osebno dohodarino, določno in jasno pove, naj v smislu zakona dobrohotno vračunajo stroške za obnovo vinogradov mej one stroške, katere sme dotični posestnik odbiti od skupnega dohodka.

Gospod deželni predsednik je odgovoril nato, da predloži to interpelacijo visokemu ministerstvu. Toda dosedaj v tem oziru ni izšel še nikak odlok.

Ker je odmerjenje davka ravno v tiru, s tem toraj zadeva nujna, dovoljujem si dostaviti še nekaj opomb k tu obnovljeni interpelaciji.

Z mnogimi stroški spojeno obdelovanje vinogradov, ki je postalo potrebno vsled opustošenja po trtni uši, smatrajo davčni organi za novo na-

saditev vinorodnih krajev na Kranjskem, oziroma za novo nalaganje kapitala, akoravno obstoje ti vinogradi kot taki že stoletja in dobe tudi zidnice, kleti, stiskalnice, kadi, sodove itd. kot fundus instructus, kakor se tudi sedaj še vzgajajo trte, ki so se na Kranjskem od nekdaj dobro obnesle, le s tem razločkom, da se mora jemati za podlago bolj odporna ameriška trta, tako da se lahko trdi: vinogradi ostanejo, dati se jim je morala le močnejša podlaga radi trtne uši; pri tem pa je popolno brez pomena, ako se ti vinogradi nekaj časa ne obdelujejo.

To je primeroma tako, kakor kot bi se smatralo poškodovano, potem pa zopet popravljeno ali v istem obsegu novo sezidano gospodarsko poslopje za novo nalaganje kapitala, ali ako bi se označilo obdelano polje (travniki, njive itd.) opustošeno vsled elementarnih neizgod (nalivov, plazov itd.) potem po preteku jednega, dveh ali več let z velikimi stroški znova obdelano za novo nalaganje kapitala.

Vse to so stroški, ki jih mora izdati praktični poljedelec, ako hoče ohraniti svoje posestvo, je narediti plodonosno in dobiti iz njega kak dohodek. (§ 160 zakona o osebni dohodnini z dne 25. oktobra 1896.)

Ako reelni poljedelec za obdelovanje svojega zemljišča, čegar prinos se je znatno znižal vsled nepredvidnih slučajev, uporabi večje gospodarske stroške z namenom, da bi zvišal ta prinos v poznejših letih zopet na prvotno ali večjo stopinjo, ni to nikako zboljšanje v zmislu § 162 zakona o osebni dohodarini, marveč le gospodarski, narodno premoženje stalno ohranjujoči obratni strošek, glede katerega se mu mora dovoliti, da ga odpiše. Kapital namreč, ki se uporabi za obdelovanje zemljišča, se more dobiti polagoma nazaj le potom prinosa iz zemljišča in ako se mora ta prinos vsako leto fatirati k osebni dohodarini, tedaj se mora naravno tudi za doseg tega prinosa poprej porabljeni strošek za obdelovanje odbiti od skupnega dohodka.

Sicer se pa ne odbije vrednost poškodovanih ali izgubljenih virov dohodkov, marveč se odračunijo le za pridobitev dohodka iz tako poškodovanega vira porabljeni stroški, in ti stroški niso smatrati za novo naloženi kapital, marveč le za neobhodno potrebne pomnožene obratne stroške, ker se taki deli ne morejo spremeniti v druga plodonosna polja, dotični stroški pa se razdele na več let.

Po § 159 zakona o osebni dohodarini velja kot dohodek svota vseh v denarju ali denarni vrednosti obstoječih dohodkov, odštevši vse izdatke, ki se vporabijo za pridobitev, zagotovitev in ohranitev teh dohodkov, kateri stroški se pa izdajo pri poljedelstvu vedno naprej, večkrat za jedno, dve ali tri leta.

§ 156 in člen 4 izvršilnih predpisov tudi odgovarjata temu, kajti v smislu teh dveh določb se morajo proračunavati polni dohodki in polni stroški merodajne dobe (člen 10) letos po povprečnem vspehu zadnjih dveh let, nadalje pa po povprečnem vspehu zadnjih treh let, toraj se pribijejo ti izdatki sedaj polovično, pozneje pa le po

jedni tretjini vsako leto; pri tem pa tvorijo jednoto leta, ki so se vpoštevala pri izračunavanju povprečne svote.

Te stroške za ohranjenje in pridobitev, ki se razdele na dve ali tri leta, predstavljati kot zmanjševanje ali izgubo prinosa osebne dohodarine, bilo bi naravnost malenkostno, ker bi se slučajna izguba kaj kmalu poravnala s poznejšimi prinosi; pri tem se pa ne sme prezreti, da davčni zakon, ki je hotel primerno obdavčiti dosedaj malo ali pa celo nič obdavčeni premakljivi veliki kapital, samo ob sebi umevno ni mogel pričakovati velikih dohodkov od že itak stiskanega poljedelstva.

S poprej označenim, ozkosrčnim tolmačenjem pa v svoji intenciji sicer dobromisleči zakon o osebni dohodarini ne bo dosegel svojega prvotnega namena, preosnovno direktnih davkov, da rabim besede sedanjega gospoda finančnega ministra v govoru dne 5. marca 1895 — »razviti k ostreji pritegnitvi fundiranega velikega dohodka«, ne glede na občutljivo oškodovanje davčne morale, ki se povspeši z novimi davčnimi zakoni.

Ker se mi je že poprej možno zdelo, da se bodo pojavljala taka fiskalična razlaganja, sem stavil povodom debate o davčnem zakonu nastopni predlog:

»Ravno tako ostane prost osebne dohodnine za dobo oprostitve zemljiškega davka dohodek iz novonasajenih vinogradov, za katere je dovoljena oprostitve zemljiškega davka po zakonu z dne 15. junija 1890, drž. zak. št. 143«.

Nato je odgovoril referent, ki je kot tak avtentično mogel razložiti zakon, nastopno:

Menim, da bi poslanec iz Kranjske ne učinil posebno velike ljubavi poljedelcem, ki obnove svoje vinograde, ako bi se vsprejela ta določba; nasprotno, kajti ako ima poljedelec vinograd, ki je za določeno dobo let oproščen zemljiškega davka, tedaj naravno ne sme odbiti stroškov za ta novo nasajeni vinograd od fatiranega dohodka, mej tem ko sme, ako je cel dohodek, ki ga dobiva, izražen skupno v jedni številki, odbiti tudi vse one stroške, ki se morejo zaračunati za novo nasajeni vinograd.

Moj predlog se je z ozirom na to pojasnilo odklonil, ker je vsak poslanec iz te izjave sklepal, da se smejo veliki stroški za obnovo vinogradov odračunati od skupnega dohodka dotičnega posestnika.

Sedaj se je pa na Kranjskem pokazalo, da se mora fatirati dohodek iz obnovljenih vinogradov, veliki stroški za obnovo se pa ne smejo odračunati, marveč se smatrajo za na novo naloženi kapital, kar očitno nasprotuje smislu zakona; poleg tega se pa v drugih vinorodnih krajih v tem oziru drugače in sicer bolj pravično postopa.

To fiskalično stališče je gotovo nesmiselno, kajti vsled trtne uši se je s tem, da se je zmanjšal dohodek iz vinogradov, zmanjšal kapital in smo postali ubožnejši.

Država in dežela podpirata nas z brezobrestnimi posojili, popusti na zemljiškem davku, s podelitvijo trtnih podlog iz državnih in deželnih trtnic itd.

deli? Ali se sploh še vrmeta z nevarnega popotovanja, te misli so naudajale kapitana Sverdrupa in njegove spremljevalce, ko so se vračali na ladijo nazaj. Za časa Nansenovega odhoda nahajala se je ladija 84° 4' severne širjave in 102° vzhodno od Greenwicha. Led, ki je ladijo obdajal, je bil do 8 metrov debel (vsled nakopičenih skladov) in še pod ladijo ga je bilo nad 1 meter. Na ladijo naslonjen je bil ledeni greben, kateri je ladijo nagnil nekoliko na stran ter bil na nekaterih mestih do 7 metrov visok. Da bi ladijo ledenega pritiska nekoliko oprostili, so morali par metrov širok kos grebena odkopati, s tem so odstranili nevarnost in ob jednem napravili tudi pripravejši dohod na ladijo. Pritisek in gibanje ledu se je na pomlad sicer še večkrat ponavljalo, toda ne več s tako silo, kot ob novem letu.

Morski tok je do meseca julija ladijo ugodno gнал proti severozapadu, potem pa so nastali neugodni vetrovi, vsled katerih se je ladija skoraj do jeseni premikala včasih naprej in zopet nazaj. Mraz je polagoma pojenjal, meseca marca je bilo navadno še — 40 stopinj C., meseca aprila je v obče znašal 30 do 25 stopinj pod ničlo, me-

Nansenovo potovanje na sever.

(Govoril kanonik J. Sušnik v »Katoliškem domu«.)
(Dalje.)

Priredili so prislecema v koči toplo kopel in ko sta s trudom odstranila zaloge 15mesečne umazanosti in dobila novo obleko, sta postala zopet podobna omikanemu Evropejcu. V veseli družbi jim je hitro potekel čas. Angleška ekspedicija je bivala že dve leti na južni strani Fran Josipove dežele ter se neprestano pečala s preiskovanjem flore in živalstva v onih krajih, sestavljala natančnejši zemljevid raznih večjih in manjših otokov ter skrbno opazovala tudi vse meteorološke in fizikalne prikazni. Nansen in Jackson sta si spopolnila svoja opazovanja in zapisnike in še le tedaj je bilo mogoče Nansenu, ko je svojo uro vredil, natančno določiti pot, katero sta z Johansenom prehodila.

Ker so Angleži pričakovali po leti ladijo, katera jim ima donesti raznih potrebščin za zimo, tedaj je sklenil Nansen, s to ladijo se vrniti nazaj na Norveško. Ves prosti čas so porabili v razne izlete, bavili se z lovom, posebno pa je Nansen spopolnil pomanjkljive spise v svojem dnevniku.

Dne 26. julija je dosla ladija »Windward« ter razven potrebščin za zimo prinesla seboj tudi mnogo časopisov. Umevno, da je Nansen z zanimanjem po njih posegel, kajti prebivalci Fran Josipove dežele na severu v omiki niso še tako daleč prišli, da bi ustanovili svojo tiskarno. Iz listov je zvedel, da so med tem, ko je on bival na severu, Japonci Kitajce natepli, da je na Nemškem Röntgen znašel pripravo, s katero se zamore skozi deske fotografovati itd. Prvo se mu je zdelo verjetnejše, kot pa drugo, meni Nansen.

Dne 7. avgusta je bila ladija na odhod pripravljena. Razven Nansena in njegovega tovariša so se ukrcali tudi štirje udje angleške ekspedicije in se vrnili nazaj domov. Dne 12. avg. 1896 je priplula ladija v mesto Vardö na sev. Norveškem. Nansen je stopil s svojim tovarišem zopet na domača tla, katera je ravno tri leta poprej zapustil.

Kaj pa je bilo z ladijo »Fram«?

Dne 14. marca 1895 sta zapustila naša potnika ladijo in krenila na sever, štirje tovariši so jih spremili dan hoda daleč, potem se pa vrnili nazaj na ladijo. Kedaj, kje se bodo zopet vi-

In ako se kolikor možno omejimo v svojih potrebsčinah in tako rekoč vporabimo za obnovenje opustošenih vinogradov to, kar si pritrgamo od ust, naj bi veljala ta naša žrtev za nov naloženi kapital!

Ali ni marveč prava sila, pomanjkanje v sedanjosti, ki nas prisilita, žrtvovati ogromne stroške za ohranjenje svojih vinogradov z nado, da dospemo zopet do nekdanjih prinosov iz vinogradov, katerih ne moremo pozabiti in katerih v bodoče tudi ne moremo pogrešati.

Naglašati treba še, da desetletna oprostitev od zemljiškega davka ni v nobeni primeri s stroškom za zopetno zasaditev in obnovev vinogradnih parcel, ki bi bile sicer zemljišča popolno brez vsake vrednosti.

Vsled tega si dovoljuje podpisani staviti naslednje vprašanje:

Je-li njegova ekscelenca voljna naročiti organom za odmerjenje davka, da se morajo stroški za obnovenje po trtni uši opustošenih vinogradov odračunati kot zakonito utemeljena odbitna postavka v smislu določb zakona o osebni dohodarini z dne 25. oktobra 1896, državni zakonik št. 220?

Dunaj, 29. marca 1898.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. aprila.

Parlamentarne razmere se v prvih štirinajstih dneh niso mnogo spremenile in niti danes se ne more trditi, da bo po Veliki noči mogoče mirno zborovanje v parlamentu. Schönererjanci so sicer sedaj popolno osamljeni in so jih morali celo precej čuti od svojih nekdanjih zaveznikov, toda pri vsaki priliki naglašajo nemška opozicija, da ne bo poprej zaupala vladi in dopustila mirne razprave o raznih nujnih zadevah, dokler ji vlada ne vstreže s preklicem jezikovnih naredb in zakonito vredbo jezikovnega vprašanja na podlagi nemščine kot državnega jezika. Da tej zahtevi vlada ne bo mogla in seveda ne bo smela ustreči, je jasno ko beli dan. Položaj je pa tem težavnejši, ker so nasprotno pritiskali tudi Mladočehi z zahtevo, ki ne izpodbija samo zgorajšnje zahteve Nemcev, marveč zahtevajo, da se obstoječe jezikovne naredbe spremenene pravičneje za češki narod. Ti dve zahtevi sta si dijamentralno nasprotni in vendar treba vladi ustreči obema strankama, ako hoče izvesti svojo največjo nalogo. Tu toraj tiči glavna težava, s katero se mora boriti Thunova vlada ter skušati najti sredstvo, da se premaga. Prav lahko je toraj verjetno, da je predlog poslancev Herolda, Pacaka in tovarišev neprijetno iznenadil Thunovo vlado, ki je morda že računala na kako sporazumljenje mej obestranskimi zmernimi elementi.

Novi gališki namestnik grof Pininski. Kaj hitro se je spopolnilo mesto gališkega namestnika, katero je na lastno prošnjo ostavil knez Sanguszko. Ob enem z odlokom cesarjevim, s katerim se ugotovi prošnji dosedanjega namestnika, objavlja uradni list imenovanje grofa Pininskega naslednikom kneza Sanguszko. Novi mož

seca maja se je mraz znižal do — 6 stopinj C., junija je toplomer največ kazal malo pod ničlo, največja toplota 11. junija je znašala + 2 stopinj C. Od 2. aprila solnce ni več zahajalo, temveč ostajalo skozi pet mesecev po noči in po dnevu neprestano na nebu.

Morsko globino se večkrat merili in s 3000 metrov dolgo vrstico niso dna dosegli. Meseca julija so dosegli dno morja s 3800 metrov dolgo vrstico.

Vsled gibanja ledu so nastale široke razpoke med ledom, nekatere po več sto metrov široke, ki pa niso bile dolgo odprte, temveč se je led zopet združil. V teh razpokah so se mnogokrat pokazali tulnji, mroži in narvali, vendar naši mornarji niso imeli dosti sreče z lovom. Ustrelili so pa več severnih ptičev raznih vrst. Tudi ladija se je ledu oprostila in plavala na vodi, seveda ni bilo mogoče nikamor pluti, ker jo je led od vseh strani obdajal. Mnogokrat so ledene plošče približavale se druga drugi ter ladijo tako stisnile, da so jo dvignile kviško. Ko pa je ledeni pritisk odjenjal, se je ladija zopet vsedla nazaj v vodo.

(Konec sledi.)

na namestniškem mestu v Galiciji je rojen dne 8. marca 1857 v Levovu, kjer je dovršil svoje juridične študije in potem deloval tudi kot docent za rimsko pravo. Že leta 1889 poslalo ga je veleposestvo v državni zbor, kjer se je pečal vedno le z juridičnimi vprašanji. Zastopal je konservativno poljsko plemstvo. Kot poročevalec o naučnem proračunu je leta 1891 izjavil svoje mnenje, da bi se namreč vpliv cerkve na šolstvo najlažje določil potom deželnih zakonov, in je zahteval od nemških liberalcev, naj ugođe zahtevam in željam katoliških poslancev. Konec istega leta je bil imenovan rednim profesorjem na lvovskem vseučilišču. Grof Pininski je član parlamentarne komisije desnice in vedno vnet zagovornik verske šole. Poljaki so s tem imenovanjem zelo zadovoljni.

Volitvena borba v Galičiji. Komaj je prebivalstvo Galicije malo pozabilo na sem ter tje precej grozne dogodke povodom zadnjih volitev v Galiciji, že se mu napoveduje v najkrajšem času zopet jeden tak prizor. Izpraznjen je namreč jeden mandat v peti skupini v okraju Sanok-Staro miasto in zanj se potegujeta centralni volilni odbor, ki je imel dosedaj v rokah skoro vso volilno akcijo, in pa Stojalowskega stranka. Vmešavala se bode v volitev seveda tudi poljska ljud. stranka, ki kandiduje svojega tajnika Stapinskega, toda ta bo kaj malo prišel v poštev in se bode toraj razvila najhujša borba mej kandidatoma prvih dveh strank. Stojalovščeki kandidujejo dr. Lewickega, ki se je s svojimi govori priljubil precejšnjemu delu prebivalstva. Člani te stranke v državnem zboru bodo sedaj o velikonočnih praznikih razpregli in oprizorili najintenzivnejšo agitacijo.

Grška in velevladit. Omenili smo že, da so Francija, Anglija in Rusija po daljšem mnogostranskem pogajanju prevzele poročstvo za posojilo v znesku 170 milijonov, katero je prisiljena najeti grška vlada, da more Turkom poplačati vojno odškodnino, odškodovati zasebnike, posebno inozemce, ki so imeli kako večjo škodo povodom zadnje nesrečne vojske, ter pokriti znaten primanjkljaj v deželnem proračunu. O tem je včeraj obvestil grško poslansko zbornico minister predsednik Zaimis ter med splošnim odobravanjem predlagal, naj se izrazi omenjenim velesilam najtoplejša zahvala. Predlog ta ni našel nikakega nasprotja, marveč voditelji vseh strank so mu pritrdili. Posebno toplo se je zahvaljeval zastopnik Tesalije, ki je sedaj osvobodjena.

Zolova afera je zopet na dnevnem redu in bo morda še le danes definitivno rešena. Pred kasacijskim sodiščem se je namreč predvčeranjim vršila razprava o pritožbi Zole in njegovih zagovornikov proti razsodbi porotnega sodišča. Pritožba navaja sedem točk, ki govore baje za ničevnost razsodbe. Navaja se, da se ni dovolila Boulancyjevi soprogi prisega, kakoršno je želela sama, nadalje se ni zaslišalo Kazimirja Perierja in soproge Dreyfusove, in konečno, kar se najbolj naglašajo, je obtožba Zole nepravomočna, ker se je vložila pri vojnem ministru in ne pri napadenem vojnem sodišču, kakor baje predpisuje zakon. Funkcionarji pri tej obravnavi so bili vsi več ali manj Zoli prijazni, predsednik protestantovski Nemec, iz besedij generalnega prokuratorja se je pa tudi videlo, da bi najraje videl Zolo oproščenega. Razsodba se razglasi danes opoldne. Vse je radovedno, kako se bo stvar iztekla. Pomenljive so in za obsodbo najbrže značilne besede prokuratorjeve: V letu 1870 smo bili premagani, l. 1900 bomo zmagali. Najvažnejša je tu točka o pravomočnosti obtožbe, katero bo sodišče najbrže zanikalo.

Cerkveni letopis.

O cistercijskem redu.

(Ob 800letnici njegovi spisal Jos. Benkovič.)

(Konec.)

IV.

V Stičino se naselijo redovniki cistercijani še tekom tega leta. Prisli bodo iz opatije Mehrerau-Wettingen, ki leži blizu Bregence ob bodenskem jezeru.

Mehrerau tvori z Wettingen dvojen samostan (Doppelkloster). Mehrerau leži v Avstriji, Wettingen pa onstran Rene v Švici.

Wettingen je bil ustanovljen leta 1227, a leta 1841 je bil zatrt. Preostali redovniki so se z dovoljenjem avstrijske vlade leta 1854 naselili v

Mehrerau ter tamošnje razvaline v kratkem času izpremenili v veličastno poslopje. S tem prenovljenim samostanom se je spojilo kmalu zopet zapuščeno svetišče v Wettingenu.

Samostan je bil povišan v opatijo in v nekaterih letih se je tako močno okrepil, da je leta 1888 odposlal naselbino v Marienstatt, kjer je ustanovil nov samostan. Leta 1860 je bilo v Mehrerau le 20 redovnikov, letos pa jih je že 90, razven tega jih je v Marienstatt-u 34. Torej velikansk naraščaj! Naiboljše spričevalo, da med temi redovniki vlada pristni duh velikega sv. Bernarda. V samostan pristopajo kot redovniki zlasti bivši svetni duhovniki; med drugimi je stopil leta 1892 v Marienstatt kot redovnik sivolasi stolni dekan Simeon iz Chura v Švici. Cistercijani v Mehrerau imajo domačo gimnazijo s šestimi razredi, na kateri poučujejo le domači redovniki. Razven tega pomagajo v dušnem pastirstvu in se bavijo vsak s svojimi posebnimi studijami. Bivši prior o. Gregorij Müller vrejuje zgodovinski redovni list »Cistercienser-Chronik«, ki izbaja kot mesečnik že deseto leto v Bregencu.

Stičina bo torej že druga naselbina iz Mehrerau.

Stiški samostan je ustanovil leta 1132 oglejski patrijarh Peregrin, baje osebni prijatelj sv. Bernarda. Zemljišče v to so mu dali trije bratje vitezi. Prvi menihi so došli iz Rune na Štajerskem in se začasno naselili v St. Vidu. Leta 1136 so se naselili v novosezidanem samostanu. Prvi opat Vincencij pa je prišel iz francoskega samostana Morimund, katerega je ustanovil sam sv. Bernard. Samostan se je kmalu povspel do velikega blagostanja; kultiviral je dolensko stran in ustanovil mnogo župnij, kjer so delovali menihi. O kulturnem delovanju stiske opatije se je že nekoliko pisalo, a še premalo. 650 let je delal cistercijski red v Stičini, ki je leta 1226 ustanovil nov samostan v Kostanjevici. Cerkvi sovražni jožefinski duh, ki je zadal smrtni udarec tolikim cerkvenim ustanovam, zatrl je leta 1784 tudi Stičino in dve leti pozneje Kostanjevico. Samostansko zidovje je postalo državna last. Pozneje so se v njem naselili razni uradi in zasebniki, cerkev pa je postala župnijska s svetnim duhovnikom kot župnikom.

Preteklo je že 114 let, odkar so se zadnjič glasili resnobni meniški spevi po prostrani samostanski cerkvi. Zadnji menih pogan iz Stičine o. Viljem Kristof Zumpe, dober prijatelj pesnika Vodnika, je umrl v Ljubljani 10. jun. 1835 kot svetni duhovnik. Kdo bi si mislil, da se bodo posvečeni samostanski zidovi zopet kdaj vrnil svojemu prvotnemu namenu? In vendar se bo to v kratkem vresničilo.

Mehreranski cistercijani so kupili od vlade nekdanjo last njih reda, da tu postavijo svoj novi dom. Še to pomlad pride v Stičino sedanji priyor mehrerauski o. Gerhard Maier z nekaterimi soobrati, da staro zidovje priredi zopet kot samostan. Ko se to izvrši, pride jih še nekaj, ki se tu stalno naselijo. Nad tri leta so se pletla pogajanja med vlado in redom; sedaj so vendar srečno končana. Hvala Bogu! kliče pač vsak veren Kranjec.

Sicer je novica, da se cistercijani vrnejo v Stičino, naredila v naši deželi že precej hrupa. Seveda plašili so se pred novo menisko haljo le tisti, ki sploh nobene videti ne morejo, ki bi brez dvoma raje danes nego jutri pometli s Kranjskega tista načela, za katera se bodo ti redovniki borili in žrtvovali. Vsi verni Slovenci na Kranjskem pa so z veseljem pozdravili prvo novico, da se Stičina vrne svojemu prvotnemu namenu, ter se gotovo tem bolj vesele sedaj, vedoč, da se ta želja kmalu uresniči.

V stiški samostan se bodo sprejemali kot novinci kleriki in lajki. Kdor hoče vstopiti, mora imeti seveda poklic za ta stan in tudi zadosti čvrsto telesno zdravje; to velja zlasti o lajkih (»fratres conversi«), ki se bavijo z ročnim delom. Med klerike se bodo sprejemali dijaki, ki so dovršili osem gimnazijskih razredov z dobrim uspehom. Sprva, ako ne bo drugih kandidatov dovolj, se bodo sprejemali tudi dijaki iz šestega in sedmega razreda, katere pošlje potem samostan na svoje troške nadaljevat studije. Kdor v samostan vstopi, ostane njega član svoje žive dni in se ne preseli v noben drug samostan istega reda. Patri kakor tudi fratri imajo vsak svoje posebno opravilo, s katerim se bavijo dan na dan, dokler se jim kaj družega ne poveri.

Sprva bo stiški samostan le priporat. Ko pa se nekoliko očvrsti, postane opatija z infuliranim opatom kot načelnikom. Vsi oni redovniki, ki se v Stičini naselijo, so Nemci; a vsi se že dalje časa učijo slovenščine. Pisatelju tega spisa piše o. Gerhard, bodoči priporat stiški:

»Imamo trdni sklep, duhovnikom in ljudstvu kranjskemu vse postati in dati, kar bo v naših močeh. Mi bomo prišli ne kot Nemci, da bi deželo germanizirali, mi pridemo le kot duhovniki in redovniki, da deželi in ljudstvu koristimo, kolikor moremo. Hočemo se v ljudstvu uživati ter mu biti tolažniki, svetovalci in pomočniki; s kranjskim ljudstvom hočemo živeti, delati, moliti in umreti!«

Ali ne veje iz teh krasnih besedij res pristni duh sv. Benedikta in sv. Bernarda? Dobro došli taki moške v deželi kranjski! Bog blagoslovi njih prihod!

Razgled po svetu.

V majniku izpostavili bodo v Turinu grobni prt Gospodov (la santa Sindone).

Francozi so le še po imenu zavetniki katoličanov na Jutrovem. Kakor je bil nekdanj mogočen njih upliv, tako sedaj gine od dne do dne v prid Rusiji. Verska brezbržnost Francozov pripravila je katoličane na Jutrovem tako daleč, da so raji prosili Avstrijo varstva in pomoči, ki jim je tudi ustregla. Sedaj pa jim je tudi zveza z Rusi tako oslepila oči, da kar nič ne vidijo, kako Rusi po celi Palestini zidajo šole, bolnišnice in zavetišča ter pošiljajo nadarjene otroke šolat se dalje na Rusko. Na Libanonu nameravajo sedaj ustanoviti medicinsko visoko šolo, ki naj bi tekmovala z ono v Bajrutu, katero vodijo jako uspešno francoski jezuiti. Ako nočejo otroci hoditi v rusko šolo, plačujejo ravnatelj po 5 frankov na mesec za jednega, samo da pridejo. Šri se kajpada tudi razkolništvo in misijonarji katoliški imajo hudo in težavno stališče, ker Rusi imajo mnogo rubljev na razpolago, nasproti so pa katoliški misijoni revni in žive le od miloščine. To je sad francoske politike!

Na Francoskem pridno agitujejo za bližnje volitve, pa tudi prav pridno moliijo. Volilni zaklad rase od dne do dne. Katoličani imajo mnogo upanja na dobre uspehe. — Francoska zbornica izdala je ostro postavo zoper razširjanje pornografskih knjig, podob, časopisov, plakatov i. t. d. Prestopki zoper to postavo se kaznujejo z zapornim 1 meseca do 2 let. A pri nas? — Ob tem času se pripravljajo ribiči iz Bretagne in Normandie, da odplujejo lovit slanke in kite. Po stari navadi dajo blagosloviti ladije in morje. Krščanska ljubezen do bližnjega izmislila si je to pot nekaj prav posebnega. Lovce spremljali bodo letos trije parniki z duhovniki in zdravniki, da je ribičem pri nevarnem lovu na kite takoj pri rokah dvojna pomoč. In več drugih ugodnostij bodo preskrbeli ti parniki.

Res prostost in svobodo uživajo katoličani na Angleškem. Angleži so tako tolerantni, da spada pri njih k dobremu tonu, da nikogar ne smešijo zaradi njegove vere. Pri nas se pa šteje kedo med olikance, če ume prav izvrstno zabavljati duhovnikom in cerkvi. Dalje: angleške šole so liberalne v najširjem pomenu besede. Kakor hitro se ustanovi kje kaka šola, takoj prispeva vlada z znatnim doneskom. Vsako leto nadzoruje vladni organi. Mar jim je le poduk, za vero se ne brigajo. Ako kaže šola dober napredek in lepe vspehe, ji je zagotovljen obstanek. Bujno se zato razcvita katoliško življenje. V Manchesteru je bila l. 1860 samo ena katoliška cerkev, sedaj jih je 25, v Londonu jih je okrog 200. Popolno prostost uživajo tudi verski redovi. Anglikanski biskupi izjavljajo, da žele, naj se kmalu ustanovi katoliško vseučilišče v Dublinu. Tu naj se uče postavodajalci pravega liberalizma; seveda, ko bi kedo pri nas predlagal podoben šolski zakon kakor je na Angleškem, ki pa popolnoma ustreza vsem zahtevam časa, potem bi odzvonilo zidovskemu laziliberalizmu pri nas in opomogla bi si katoliška cerkev, kar pa ne sme biti. Kajpada.

Anglikanci niso zadovoljni z odlokom Leona XIII., po katerem niso anglikanska posvečevanja veljavna. Zato pa se hočejo sedaj združiti, seveda le formalno, z razkolniki. Oni dan je bil angleški

škof Wordsworth v Carigradu, da se je zmenil o tem s patrijerhom. A dogmatične težave nasprotujejo tej zvezi, nobeden ne odneha rad. — No, kakšne da so razmere med razkolniki, povedali smo že večkrat. A danes zopet jeden izgled. Tajnik nekega samostana moral je zapustiti svoje bivališče. Postavili so ga na cesto. Mož pa ni obupal. Potoval je sem in tja in si nabral kakih 50 spodenih menihov. S temi povrne se nekega dne pred samostan in se ga polasti s silo. Sedaj pa je zavzel on mesto opata ter vlada v samostanu. — Patrijarhu ni všeč, da pridejo take stvari med svet. Tudi druge težave ima. Pa, vsakomesečni obisk pri sultanu ga bogato oškoduje. V zadnjih letih mu je podaril več ko pol milijona frankov iz svoje blagajnice za cerkvene potrebe. Da dičijo njegova prsa tudi cele vrste turških redov, razume se že tako. Dobil je v dar tudi lepo posestvo, ki mu donša bogate dohodke. Vsega ima vzhodna cerkev, le ne božjega blagoslova in resnične volje odpovedati se zmoti. Dokler pa pogrešamo to dvojje, je brezvspešno vsako prizadevanje od naše strani, da bi se zjedini. Kedor noče, pa noče.

Glasba.

J. Sebastian Bach.

(O priliki III. koncerta »Glasbene Matice« v nedeljo, dne 3. aprila t. l.)

V svoji jedrnatih karakteristikah Bacha pravi W. H. Riehl: »V Bachu vidim ponosnega zastopnika onega pristnega, nepokvarjenega meščanstva, ki stoji zvesto svojim načelom sredi med pohujšljivostjo 18. veka, vstvarjajoče socialno ravnotežje nasproti nenravnosti gospode, nasproti puhlosti vednostnega in nasproti roparstvu umetniškega življa. Spominjamo se v ožgled take prikazni kaj živo onih mojstersko umnih mož srednjega veka, v katerih se je še družila temeljitost meščanskega rokodelstva srednjeveških zadrug z umetniško genialiteto.

In res je Bach kot človek i umetnik še zadnji akord srednjev. velikosti, ki odmeva iz roparskega veka. Poln verske mistike čistega detinskega čustva je gradil Bach s fantastično bogatim izobiljem čudovito se vspenjajočih in prepletajočih oblik gotičske stavbe v tonih, to pa v dobi, v kateri je bila gotičska smer že zdavnaj tuja postala.

J. Seb. Bach je najznamenitejši kontrapunktist in organist sveta. Pohaja iz Turingov, iz rodovine, katera se je nekaj človeških dob pečala z godbo. Štejejo 50 glasbenikov, ki so Bachove rodovine. Porodil se je l. 1685, istega leta, kakor Händl v Eisenachu. L. 1703 je našel prvo službo v Weimaru kot dvorni violonist. A že prihodnje leto je zamenjal svojo službo s službo organista v Arnstadt. Leta 1707 prišel je za organista v Mühlhausen, odkoder je prišel l. 1708 zopet v Weimar, to pot kot dvorni organist. — Le-tu je vztrajal 9 let, od l. 1714 naprej z naslovom vojvodskega koncertnega mojstra. Od l. 1718 naprej je služil nekaj let knezu Leopoldu Anhalt-Coethenskemu, dokler ni našel službo kantorja in glasbenega vodje pri Tomaževi šoli na Lipskem, v kateri je ostal od leta 1723 tja do svoje smrti, 28. julija 1750.

Bach je ostal do svoje starosti ognjevit, da, bil je celo strasten, posebno če se je šlo za glasbo, ki mu je bila najsvetejša in najvišja.

Njegovi roki sta bili čudotvorni, da gigantiški. Z levo roko je prijel duodecimo, kolorirujoč vmes s srednjimi prsti; po pedalu je tekal z največjo točnostjo; registre je znal s toliko spretnostjo rabiti, da je vrtnec njegovih čarobnih umetnosti poslušalca kar udušil; njegovi roki sta bili neutrudljivi in je znal Bach cele dneve igrati.

Kot skladatelj je Bach jednako produktiven kakor ženijalen. Moč, globokost in resnost značijo njegovega genija. Nikoli ni Bachu zgolj za obliko, za umetnost oblike; a tudi je nikoli ne zanemari. Bach družijo strogo jednostavnost z bogato raznovrstnostjo. Vsaka skladba ima svoj glavni tema, h kateremu se družijo stranske ideje; te motive razdružuje in združuje ter obrača na vse možne načine. Za petje obdeluje vsak glas prosto in melodijozno, vsebina in izraz sta pa vselej jednotna celota.

V svoja cerkvena dela je položil Bach vse svoje duševno bogastvo in jim je s tem zagotovil neminljivo vrednost. Moč za neumorno svoje vstvarjenje je črpal iz globočine svojega plem-

nitega čuta in iz evangelija, katerega čiste vrelce je iskal. Oživljajoča vsebina božje besede dvigala ga je tja visoko v samotno višavo, na kateri je ostal tuj svoji dobi tako, da ga je moralo potomstvo stoprav razkriti.

Čudovit je nebroj Bachovih skladb, motet, koralov, maš (izmed poslednjih se odlikuje po smelosti koncepcije posebno maša v H-molu), cerkvenih spevov za vse nedelje in praznike in sicer kar pet letnikov, klavirskih skladb (wohltemperiertes Klavier), skladb za orglje, oratorijev itd.

Med poslednjimi je najbolj čislani in največ poznan »Pasijon po sv. Matevžu«, ki vstvarja vzpored prihodnjemu koncertu »Glasbene Matice«. Skladba ta je neprecenljiv spomenik Bachovega duha, njegovega velikanstva in njegove priprostosti.

V nobenem drugem delu umetnosti ni božje in človeško bistvo Izveličarja v toli čistojasnem harmoničnem združenju spojeno, kakor tu. V zborih fanatičnega ljudstva občudujemo pa največjo moč in smelost karakterizovanja. Besedilo za to veličastno skladbo podajata 25. in 26. kap. evangelija po sv. Matevžu; med besede evangelija so vmesni manjvredni stih Christiana Friderika Henrici, imenovanega Picander. Samostojno nastopajoče osebe, Kristus, Petrus, Judas, Pilatus i. t. d. so v Bachovi glasbi ostro ločeni in karakterizovani. Če govori Kristus, ga spremljajo le godala v kvartetu v visokih akordih, ko da obseva žar svetosti božjo podobo Izveličarja. Med tem ko je zbor ljudstva togoten, nezadovoljen, mrzel in nepristojen, nastopajo apostoli in njih pripadniki pristrčno, milo in udano. Koliko bogastva muzikaliske krasote, koliko bogastva pretresljivih momentov!

Kako veličasten je zbor: »So bliski, so gromi v oblakih zašli?« — Kako pristrčna sopranska arija »Pokora in kes«, in altova arija z violinskimi solo: »Vsmili se me, moj Bog!« ali pa slavnoznano mesto: »In šel je in plakal je bridko!«

Prvič se je proizvajalo to mojstersko delo v cerkvi sv. Tomaža na Lipskem na veliki petek l. 1729. A stoprav 100 let pozneje (1829) se je zopet razkrilo pod vodstvom Mendelssohnovim, ki je vodil to delo v berlinski »Singakademie«. Mendelssohn je uvedel to delo l. 1842 tudi na Lipskem, kjer se proizvaja odsihdob naprej do danes vsaki veliki petek v isti cerkvi sv. Tomaža, po kateri so se nekdanj razlegali orgelski zvoki najslavnejšega njenega organista in kantorja — I. S. Bacha.

Tedenski koledar.

Nedelja, 3. aprila: 6. postna, cvetna, Richard šk., evang.: Jezus jezdi v Jeruzalem. Mat. 21. — Ponedeljek, 4. aprila: Izidor šk. — Torek, 5. aprila: Vincencij Ferer. sp. — Sreda, 6. aprila: Sikst p. m. — Četrtek, 7. aprila: Vel. četrtek, Herman sp. — Petek, 8. aprila: Vel. petek, Albert šk. — Sobota, 9. aprila: Vel. sobota, Marija Kleofa. — Solnce izide dne 5. aprila ob 5. uri 36 min., zaide pa ob 6. uri 30 min. — Lunin spremen: Ščip 6. aprila ob 10. uri 18 min. — Musica sacra v nedeljo dne 3. aprila: v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Koralna maša; graduale in tractus zl. Ant. Foerster, offertorium zložil dr. Fr. Witt. — V mestni župni cerkvi sv. Jakobova velika maša ob 9. uri: maša in graduale zl. A. Foerster, ofertorij Wittov.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. aprila.

(Vodstvo ljubljanske škofije.) Prevzvišeni knez in nadškof dr. Jakob Missia je danes naznanil stolnemu kapitelju, naj si izvoli za vodstvo agend ljubljanske škofije kapitularnega vikarja, ker je z uradnim obvestilom, da je v Rimu prekonizovan kot nadškof goriški, zanj prenehala jurisdikcija za ljubljansko škofijo. Stolni kapitelj se je danes sešel h kapiteljski seji ter soglasno sklenil v znamenje neomejene udanosti in ljubezni do Prevzvišenega, da blagovoli še nadalje do prihoda svojega naslednika voditi škofijske agende, ter je s privoljenjem nadškofovim v ta namen prosil v Rimu brzojavnim putem potrdila. Prepričani smo, da je stolni kapitelj s tem sklepom bil le tolmač želj duhovščine in vernega ljudstva našega, ki tem hujše čuti bridko izgubo, čem bolj se bliža za prevzvišenega kneza in nadškofa čas ločitve.

(Umrli) je v četrtek po daljši bolezni v 69. letu znana slovenska pisateljica gospa Lujiza Pesjakova. Danes popoldne je bila slovesno pokopana.

(Podpora) Poljedelsko ministerstvo je za vodovod v Vrbici v okraju postojnskem, ki bo stal 4200 gold., dovolilo podpore 2100 gold., deželni odbor Kranjski pa 1200 gld.

(Iz Novega Mesta) poroča »Slov. list«: Železniska postaja Velika Loka na Dolenjskem je zadnji čas dobila postajnega voditelja, ki ne razume niti besedice slovenski. Mož se trudi, da bi se sporazumel z ljudmi, a ni mogoče, kajti Velika Loka ni v Nemčiji, ampak slučajno na Dolenjskem, kjer žive trdi Slovenci in ni prav nič Nemcev. Kaj li misli c. kr. ravnateljstvo v Beljaku, da pošlje takega človeka kot voditelja na čisto slovensko postajo? Nadejamo se Dolenjci, da bode ta opomba zadoščala, in da nam pošlje c. kr. ravnateljstvo v Veliko Loko prav kmalu načelnika postaje, ki bode mogel govoriti z ljudmi. Menimo, da vendar ne bomo primorani pritoževati se v državnem zboru in prositi naše poslance, da bi zaradi te nepravilnosti delali korake do ministra.

(»Pomladni glasi«) 8. zvezek, str. 144. Cena broširanemu izvodu 30 kr., kartoniranemu 40 kr., v platno vezanemu 55 kr. Za piruhe so tudi letos podali ljubljanski bogoslovci mladini ličen zvezek mladinskih spisov in pesnij, ki je uprav sedaj zagledal beli dan. Kaj naj rečemo o njem? Poudarjati vrlino »Pomladnih glasov« reklo bi se vodo v Savo nositi. Saj so ti letniki dovolj znani in priljubljeni tako, kakor nijedna druga mladinska knjiga med Slovenci. In pričujoči zvezek je vreden naslednik prejšnjih letnikov. Prepuščajoč temeljitejšo oceno drugim rokam, naznanjamo danes le ob kratkem vsebino tega najnovejšega dela. — Prvi spis je obširen in jako ljubeznivo nadahnen životopis sv. Stanislava Kostke, katerega, žal, naša mladina še vse premalo pozna. In vendar je v marsičem življenje tega svetnika bolj zanimivo nego ono sv. Alojzija, zlasti po trpljenju, preganjanju in drugih mukah, katere je moral trpeti v družbi slabih tovarišev. Slične vojske, dušne in telesne v mladih dneh mora prestat tudi v naših časih marsikaka nedolžna duša. Tem mladim junakom-trpinom bo ta životopis v veliko uteho, porednežem pa v svarilo. Na čelu knjige je lična slika svetnikova. — »Slike iz mladih dni« podajajo nekatere najbolj zanimive prizore v otroškem življenju, katere doživi skoro vsak otrok na kmetih. Otroci jih bodo čitali s tem večjo slastjo, ker vsi žive v teh veselih spominih; in odraslega čitatelja bodo zanimali, ker se ob njih živo ponové spomini na lepo mladost. — Jako zabavni in poučni sta povesti »Mabuba, zamorska deklica« in »Za vero in denar«, v kateri pisatelj v pripovedni obliki podaje življenje mladih mučencev Sv. Kvirika in Julite. Jako zanimiva in pretresljiva je mestna slika o »Ivanki«, ki bo morda na marsikako mehko dušico celo prehudo vplivala. Kratka, a tem bolj zabavna sta prizora iz rastlinskega življenja »Solnčnica« in »Šentjanževa roža«. — Knjigo zaključuje igrice v treh dejanjih »Sveta Germana«, ki bo dobro došla pri raznih otroških veselicah. Vsebina igre je jako vabljiva in nje oblika dobro pogojena. — Med te prozaične spise so vpletene v pesniški obliki legende o »vijolici«, »zvonceku« in »marjetici« ter otroškemu mišljenju in željam jako prikladne pesnice: »Vrnitev tičke selivke«, »Pastir« in »Glej v nebo!« — Slovenskemu občinstvu, zlasti pa duhovnikom in starejšem, priporočamo kar najtopleje to najnovejšo knjižico. Vsaka šola, vsaka imovitejša hiša in vsaka župnijska knjižnica morala bi imeti vse zvezke »Pomladnih glasov«, ker bolj izbranega, primerne in res zabavnega berila slovenska mladina gotovo nima, nego je nabran v teh snopičih. Bogoslovna ljubljanska si tem potom steka velike zasluge za versko-narodno vzgojo našega mladega naraščaja; a gg. pisatelji se hkrati urijo v katehetičnem poslu, katerega se bodo prej ali slej lotili. — Dal Bog vzornim namenom tudi vzoren uspeh! Glej tudi inserat v današnji številki.

(Z Roba) 1. aprila. Bolje nekaj nego nič. Poštno ravnateljstvo v Trstu je vendar po večkratni prošnji za pošto dovolilo tukaj poštno nabiralnico s štirikratnim pismošenom na teden v Vel. Lašice. To sicer ne zadoštuje tukajšnjemu poštnemu prometu, vendar bolje nekaj nego nič;

upamo pa, da bo c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu kmalu to nabiralnico preneslo v popoln poštni urad.

(Velike šolske počitnice.) Po drugih listih smo tudi mi posneli notico, da bodo letošnje velike šolske počitnice daljše, nego navadno. Uradno se ta novica zanika.

(Nezgoda.) Dne 28. marca je šla 78 letna Marija Glavič iz Koželevec, okraj novomeški, v gorico, obrezovat trto. Ker ji je bilo mraz, zakurila je v zidnici ter se vsedla na stoliček tik ognja. Plamen pa je obliznil njeno obleko in v trenutku je bila revica vsa v ognju. Njen sin, ki je delal v vinogradu, je zapazil dim, ki se je kadil iz zidnice, ter takoj tekel gledat, kaj to pomeni. Prišel pa je prepozno. Mati je bila sicer še živa, a govoriti ni več mogla. Malo trenutkov pozneje je umrla vsled opečine.

(V Trstu) se ravnokar vršé volitve v komisijo za osebno dohodarino. Slovenci v mestu samem se ne udeležujejo teh volitev, pač pa je poslalo politično društvo »Edinost« okrožnico volilcem tretjega volilnega razreda za okolico. Članom komisije se priporočata v okrožnici vrla rodoljuba gospod Andrej Černe, umirovljeni strojevodja in brat č. g. župnika v Barkovljah pri Trstu, ter njegovim namestnikom gospod Iv. Balanč, posestnik na Proseku. Slovenski okoličani Trsta morajo tudi ob tej priliki dati znak življenja od sebe v dokaz, da so tukaj in da jih je mnogo.

(Kaj hočejo še?) Z drugimi Italijani v ital. klubu groze vladi z opozicijo tudi naši primorski Italijani; to pa radi tega, ker »vlada ne upošteva opravičenih želj« primorskih Italijanov. Kake so »opravičene želje« Italijanov, že ves svet dobro ve, te želje so želje lačnega volka, da bi raztrgal vse ovce v sosedovem hlevu in ne samo nekaj njih. Lahki pravijo, da Slovenci v Primorju dosežejo vse, Italijani pa ničesar. Tudi ta stavek se glasi tako, kakor bi rekel italijanski bandit svoji žrtvi: »glej, oropal si me reveža, vse si mi vzel!« In bandit je »nedolžen« človek! Italijani imajo v parlamentu dve tretjini zastopnikov pokrajin, ki so vse drugo, nego italijanske, a oni hočejo imeti vse tri tretjine in dokler jih nimajo, tako dolgo bodo kričali: »vlada avstrijska, daj nam vse, kar hočemo, ali pa stopimo v opozicijo!« Tak klub je vreden, da se ga balzamuje in spravi kakor rariteto v spomin za pozne čase.

(Kje so milijoni?) Iz Trsta. 11.421.478 gold. znašalo je premoženje tržaške občine v letu 1896. Po odbitku celoskupnih stroškov za vso občino pa ostaje še čistih 6.341.941 gold. Po pravici je toraj prašal mestni svetovalec g. Ivan Goriup v seji 17. t. m., komu pripada premoženje v znesku 6.341.941 gold. ako je okolica tržaškega mesta pasivna? In okolica tržaškega mesta spada pod tržaški magistrat, pod tržaško občino, spada tedaj, ko plačuje Trstu svoj krvavi davek na vinu, spada tedaj, ko agitujejo ob volitvah iredentovski vohuni za sleparske italijanaške poslance in spada tudi tedaj, kadar je treba kaj malega potrositi za slovenske okoličane. Tržaški židovsko-iredentovski magistrat pa se h krati vede tako, kakor bi okolica ne spadala k mestni občini, kakor bi ne imela z mestno občino skupnih komunalnih računov, marveč kakor bi imela okolica popolnoma svoje račune, svoje troške in svoj »dolg«. Kajti izračunali so ti krivonosni špekulantje tako, kakor da je okolica bila vsikdar pasivna in da na njo ne pripade nikaki del mestnega premoženja. Mestni krivonosni računarji so tako rekli in tako morali biti. Stvar je pa v resnici takale: Ker znaša prebitek tržaškega občinskega celoskupnega premoženja celih 6.341.941 gld. in ker se je to premoženje najbrže porabilo v krivične politične svrhe, ako ni zlezlo — vsaj po jednom delu — naravnost v žep judom in njihovim hlapcem od iredente, tedaj je bilo treba najti jeden izhod iz zagate in zadrege, v katero je zašla preizborna mestna uprava pred svojo lastno vestjo. In ta izhod je pripeljal »uzorne« mestne računarje naravnost v — slovensko mestno okolico in naložil iste celo težko breme sleparskih nedostatkov. »Okolica« naj nosi zdaj v obliki »pasive« tisti primanjkljaj, katerega je opaziti v občinski blagajni po odbitku prebitka 6.341.941 gold.; okolici naj se diktira tisti del tega zneska, kateri bi jej po poštem računjanju pripadati moral, kakor dolg, potem je kar h krati opravičen vzklík magistratovih računarjev: »ti okolica,

si bila še vsikdar pasivna, zato od tega, kar je ostalo, ne dobiš nič, marveč to je naše!« In da izgleda stvar verjetnejša, naštetí je bilo treba raznih »stroškov«: za vzdrževanje cest skozi okolico, (katere ceste pa ne brigajo najmanj okoličanov, ker so ceste, vodeče iz dežele v Trst in so za vesoljni promet in ne le za okoličane); za »vzdrževanje« šol, katere bi bile pač potrebne, pa jih ni, kakor v severnem in vzhodnem delu mesta, in onih, katere so, pa bi jih prav nič treba ne bilo, ker so zasnovane v namen poitalijančevanja mej slovenskimi prebivalci; nadalje plače odvisnim okrajnim in vaškim načelnikom, ki so le politični hlapci magistrata in iredente in katere bi si a priori, ker za svoje strankarske svrhe, morala vzdržavati na lastne stroške iredenta a ne slovenska okolica! To in več podobnih »stroškov« se je naračunalo na hrbet okolice, češ »da bode pasivna« in da ne bode zahtevala deleža na prebitku 6.341.941 gld., kateri delež pa bi v resnici zahtevati imela z vso občino vred, ker »okolica je vsikdar pripadala mestu kakor jednopraven člen, ne pa kakor podložnica in služkinja mesta.« Kako vendar dobrodošla je ta »slovenska okolica« falotom in tatovom v tržaškem občinskem premoženju! Kaj bi bilo, ako bi ne bilo te slovenske okolice in bi bila n. pr. italijanska! Že s stališča mestnega računovodstva je koristno, da ekzistuje ta obsovržljena in »nehvaležna« slovenska okolica. Vse gre zdaj lahko na njen hrbet, zato, ker je slovenska, ker se jo sme sovražiti, ker se sme delati z njo kakor mačka z mišjo, z jedno besedo, ker je ni škoda. V drugem pogledu je pa zopet prav lahko razumeti duševni položaj mestnih tatov nasproti poštem okoličanskim zastopnikom, ki gledajo strogim očesom na prste tem satanom. Kako se manejo na svojih sedežih in skrivaj žele naše poslance daleč proč od zbornice, četudi en meter preko pomola! Zato so jim tolikanj zoperni, zato si prizadevajo, da bi jim onemogočili sodelovanje na javnih poslih in jih potisnili v mrtvo negibnost! Toda tako je povsodi, kjer so se pririnjili do korporacijske uprave — judje! Tako je drugod, tako je tudi v Trstu. In nečega dne bodo pričela — razkrinkanja, se bodo pojavila čudna iznenadenja, zazijale bodo široke rane — tudi v Trstu, to je židovski načrt! In morda ni daleč doba, ko bode svet govoril o kakem »tržaškem panamino« kakor je govoril o italijanskem. Tedaj bodo pa najbrže tudi zaman iskali v obzidju tržaškega mesta izvestnih činiteljev — mestnega računovodstva.

(Lahonska predrznost.) Na cerkvenem stolpu v Buzetu (Istra) sta bila napisa v hrvatskem in laškem jeziku, ki sta značila, kedaj je bil stolp sezidan. Sedanji Lahi so se proti hrvatskemu napisu pritožili na ministerstvo in zahtevali, da se ga odstrani. Ker pa predolgo ni bilo odgovora, izsekali so hrvatski napis iz kamna kar svojevoljno in laškega pustili. Vsled tega je med Hrvati silno razburjenje in utegne se zgoditi, da bodo vrnili »klin za klin«, kar bi bilo po taki predrznosti Lahonov povsem umevno.

(Tržaška črna kronika.) Vsake nedelje in vsakega praznika noč zvali pod svojimi črnimi peroti po nekaj hudodelstev, v dokaz, v kakem pomilovanja vrednem močvirju se že nahaja povprečno prebivalstvo še bolj pomilovanja vrednega tržaškega mesta. Minolo nedeljo po noči je zabodel neki šestnajstletni fantalin po imenu Roman Bajc dva svoja tovariša, rokodelca, tako nevarno, da je jeden umrl še isto noč, drugi pa leži v bolnišnici za rano v rebrih. In vse to zaradi neke dekliné, ki se je vlačila s fantalini po krčmah okrog! Iz jednakega vzroka je isto noč zabodel tudi neki drugi norec svojega »tekmeča« in bolnišnica je sedaj zavetje nepotrebno ranjenemu. Sploh se dogajajo v Trstu stvari čedalje pogostejše, ki glasno govore o nevarnih naukih židovskega časopisja in o katerih niti govoriti ne more pošten človek. To se je videlo zlasti o pustnih dneh letos. A to je gotovo, čudež bi moral biti, ako se bode vzdržalo še nekaj časa do polnega zastrupljenja razmerje v družbi tržaški! Židje so že dosegli do blizo na vrhunec svoje nakane z nič zlega slutečim, lahkoživim prebivalstvom. Zdaj pa mora priti plačilo z — druge strani.

(Učiteljske spremembe na Sp. Stajerskem.) Na nemški šoli v Vitanju postane nadučitelj g. Anton Weixler na Muti, pri Sv. Florijanu ob Boču pa Fr. Lorber, dozda učitelj na Rečici. Gosp. učitelj Fran Serajnik pride s Ptujске Gore v Št. Jurij ob Pesnici. Stalno pa so nameščeni v sedanjih službah: g. podučitelj Silvester Košutnik v Brezju pri Mariboru ter gospodičine podučiteljice Viktorija Kautzner v Št. Ilju v Slovenskih gor., Elizabeta Valenko na Sp. Polskavi in Marija Garbeis pri Sv. Križu tik Slatine.

(»Mrtva ljubav.«) Jedna najpriljubljenejših in najbolj dovršenih glasbotvorin je brez dvoma Vilharjeva »Mrtva ljubav« po besedah neumrljivega Preradoviča. — Na mnogostranske želje napisal je skladatelj o tej kompoziciji transkripcijo za glasovir, pisano v lahkem slogu, tako da je primerna vsakemu igralcu na glasovir. — Prodaja se za 80 kr. po vseh zagrebških bukvarnah. Zunanji naročniki naj pošiljajo naročnino z naslovom: Prof. Vilhar — Zagreb, ter dobé kompozicijo franco doposlano.

(Podoba Matere Božje ob eksploziji bombe.) Iz ru-kega mesta Kurska se poroča: 20. marca se je razletela v znamenem samostanu bomba. Neznano mož jo je bil položil pod okvir čudežne podobe znamenite Matere Božje. Bomba je razbila železni okvir, stopnice, svečnike, okna in vrata. V steni se je pokazala razpoka. Podoba Matere Božje pa je ostala nepoškodovana.

(Marija, Leon pa Zola.) Pred zadnjim praznikom Matere Božje je v Rimu katoliški odbor po navadi pozval Rimljane, naj razsvetle mesto v čast Marijino. Policija je konfiskovala vabila, ker je bilo na njih napisano: »Živela Marija! Živel Leon!«, češ da se je bati — izgredov! To je tista policija, ki je delala spulir, ko je nabuskana tolpa vpila pred spomenikom odpadnika Jordana Bruna: Naj pogine papež! Živel Zola!

(Framasoni pa prestol.) P. Abel ima sedaj na Dunaju v avgustinski cerkvi pridige za moške. Te dni je govoril tudi o framasonih. Framasoni, dokazoval je, se ne bojujejo le zoper cerkev, ampak tudi zoper prestole kraljev in cesarjev. »Če je kdo tukaj,« dejal je, »ki tega ne verjame, povem mu, da je leta 1784 velika loža v Frankfurtu francoskega kralja Ludovika XVI. in švedskega kralja Gustava III. obsodila v smrt. Tisti pa, ki je stavil ta predlog, se je pisal za Abel-a in je bil moj stari oče.«

(Samomor.) V Tschinkelnovi tovarni službojoči čuvaj Franc Projar se je danes po noči pri nekem kozolcu za tovarno obesil.

(Sejmi po Slovenskem od 4. do 9. aprila.) Na Kranjskem: dne 4. na Dobrovi, v Moravčah, Slapu pri Vipavi, Zgor. Tuhinju, Višnji Gori in v Novem Mestu; 5. v Črnomlju; 6. v Idriji; 7. v Zatičini; 8. v Št. Gothardu. — Na Slov. Stajerskem: 4. pri Sv. Primožu in v Sevnici; 5. v Gelju, pri Sv. Barbari, v Vildonu, Podčetrtnom, v Šoštanju, Suši Muti, pri Novi Štifti, pri Sv. Duhu; 6. v Ptuj; 7. pri Sv. Mariji v Jarelini, Konjicah, na Laškem in v Rajhenbergu. — Na Koroškem: 6. v Trbižu. — Na Primorskem: 5. aprila v Nabrežini in v Rifenbergu.

Društva.

(Vabilo k ljudskemu shodu,) kate-rega priredi slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani v nedeljo, dne 3. aprila t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih gosp. Frana Čerina v Bizoviku št. 55. — Dnevni red: a) Gospodarska organizacija. b) Raznoterosti. Opomba: Pri ugodnem vremenu se vrši shod na prostem. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Društvo »Pripravniki doma«) je imelo v četrtek svoj redni občni zbor. Veseli nas, da je zanimanje za to prepotrebno društvo dokaj živo, kakor nam je pokazalo poročilo tajnikovo. Premoženja ima že nekaj nad 5500 gld. Zal, da je bila prošnja pri kranjski hranilnici za sedaj brezvspešna; upajmo, da bode odbor pozneje srečnejši, ker delo, ki si je zasnovalo to društvo, je vendar dovolj patrijotično za ožjo in širšo domovino. — Za pregled računov sta izvoljena dosedanja gospoda overovatelja, preč. g. dr. Janez Janežič in gospod vadniški učitelj Fr. Gerkman. V razsodništvo so voljeni gospodje: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik; Mavril Šarabon, katehet mestnih šol, in A. Mayer, vadniški učitelj. Naj bi se naši dobroti domoljubi vsepovsod ob raznih prilikah spominjali tudi društva »Pripravniki doma«!

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca marca 1898 uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 730 strank gld. 327.541.79, 578 strank pa uzdignilo gld. 118.603.80. V prvem četrtletju dovolilo se je 166 prosilcem posojil na zemljišča v znesku gld. 143.320.—

(Celjsko pevsko društvo) priredi dne 17. aprila v »Narodnem domu« veliki koncert. Nastopilo bode nad 60 pevcev in pevkinj. Pri tem koncertu je obljubila tudi sodelovati slavna poljska koncertna pevkinja gospica Bronislava Wolska s petjem raznih slovanskih narodnih pesmij. Ta koncert nudi torej izvanreden pevski užitek in je želeli, da ga nikdo, kateremu je le mogoče priti, ne zamudi.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod Andrej Ramoveš, nadžupnik v Dobropoljah, 5 gld. — J. N. 5 gld. — Kmetska posojilnica na Vrhniku 25 gld. — Vpokojeni župnik gosp. Fr. Waldeck 10 gld. — Kot kruhe sv. Antona 1 gld. — G. Viktor Steska, mestni kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani, 5 gld.

Za Katoliški dom: Gosp. dr. Fr. Perne, gimnazijski profesor v Kranju, 2 gld. — Gospod Baltazar Bartol, župnik v p. 5 gld. — G. Tomaž Potočnik, župnik na Brezovici, 5 gld. — Gospod Mihael Starè, grajščak in inženir 5 gld. — Gosp. Matija Slak, kaplan v Mengšu 5 gl. — G. Ignacij Fertin, župnik v Beli Peči, 3 gld. — G. Anton Kočevar, župnik na Brezovici, 2 gl. — G. Anton Mezegar, kaplan na Dobrovi, 5 gld. — Gosp. Josip Preša, župnik v Ovsisah, 10 gld. — Gosp. Blaž Petrič, župnik v Velesovem, 3 gld. — G. Anton Verbaj, župnik v Kamni Gorici, 5 gl. — G. Blaž Muhovec, kaplan v p. v Kamniku, 10 gld. — Gospod Anton Keržič, c. kr. profesor 20 gld. — Volilo + gosp. prošta P. Urha 37 gld. 27 kr. — Gospod dr. Aleš Ušeničnik, stolni vikar 10 gld.

Za Pripravniki doma (X. izkaz): Darovali so preč. gg.: Kajdiž Tomaž, dekan 6 K. Bartol Balt, župnik v p. 2 K. Debeljak Jan., župnik 30 K. Vidmar Josip, župnik 2 K. Mekinec Fr., župnik 2 K. Gregorič Josip, žup. uprav. 4 K. Žagar Josip, kaplan 2 K. Korošec Miha, župnik v pokoju 10 K. Povše Henrik, kaplan 2 K. Bogolin Mih. vpok. župnik 4 K. Urbas Anton, stolni korar 10 K. Bernik Fr., kaplan 6 K. Mayr Anton, vadniški učitelj 2 K. dr. Janežič Jan., prof. 4 K. Česarek Fr., kaplan 2 K. Debelak Jan., kaplan 2 K. Hočevar Anton, župnik 2 K. Primožič Jernej, kurat 2 K. Dekleva Anton, učitelj godbe na c. kr. učiteljsku 2 K. Muhovec Blaž, vpok. duhoven 20 K. dr. Jarc Anton, prošt 24 K. Hauptman Peter, kaplan 2 K. Eppich Janez, vadniški učitelj 2 K. Smolnikar Luka, stolni kaplan 10 K. Dr. Ušeničnik Aleš, stolni vikar 20 K.

Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj, 2. aprila. Včera ob pozni uri že se je končala razprava o vladinem programu. Temu je sledila vrsta dejanjskih popravkov. — Drugi predmet dnevnega reda je bilo poročilo proračunskega odseka o podporah za oškodovane po uimah. Poročevalec dr. Krek je o tej točki poročal v imenu odseka ter predlagal, vse predloge izročiti vladi, da vse natanko preišče ter po praznikih ustavnim potom poskrbi za potrebni denar. Posl. Wolf je stavil predlog, naj skrbi vlada, da varuje zakon, po katerem se smejo vsi govori in vse interpelacije govorjene v držav. zboru ponatiskovati v listih, ter naj glede tega pouči vsa drž. pravdnštva. Jednak predlog sta stavila posl. Verkauf in Hohenburger. Ti predlogi so bili skoro soglasno vsprejeti. — Predsednik je naznanil, da je grof Pininski odložil svoj mandat.

Dunaj, 2. aprila. Vlada predloži v prvi seji po Veliki noči nagodbene predloge ter skuša doseči, da bo zbornica o njih razpravljala vsopredno z nujnimi predlogi, ki so se do sedaj stavili v zbornici.

Dunaj, 2. aprila. Dvomi se, da bi vlada prišla takoj po velikonočnih počitnicah pred državno zbornico s posebnim predlogom glede vredbe jezikovnih razmer, ker se boji, da bi s tem le sebi in strankam obtežila stališče.

Dunaj, 2. aprila. Poročila časnikov, da se je bati v najkrajšem času krize mej vlado

in desnico, niso osnovana. Res je sicer, da so nekateri nezadovoljni poslanci v mlado-češkem klubu zahtevali, da mora vlada še pred prazniki točno označiti svoje stališče nasproti češkemu narodu, vendar s svojimi predlogi v klubu niso prodrli.

Dunaj, 2. aprila. Baron Dipauli in grof Stürgh sta imela daljše posvetovanje, potem se je z obema posvetoval grof Thun. Iz tega se sklepa, da se liberalno veleposelstvo približuje katol. ljudski stranki, da bi se dogovorili o skupnem postopanju, s katerim bi se tudi vlada sprijaznila.

Dunaj, 2. aprila. »Wiener Zeitg.« objavlja odlok, s katerim se sklicujeta delegaciji na 9. maja v Budimpešto.

Lino, 2. aprila. Posl. dr. Ebenhoch je zbolel na vnetju mišic.

Levov, 2. aprila. Poljski listi poročajo, da posl. Abrahamowicz ni hotel vsprejeti časti člana gospodske zbornice.

Budimpešta, 2. aprila. Tukajšnji oficijozni listi izražajo zadovoljnost nad cesarjevim lastnoročnim pismom na nadvojvodo Frana Ferdinanda ter veselje nad ozdravljenjem nadvojvode in zagotovitvijo prestolonasledstva. Konečno pa se izraža želja, naj bi sedanji vladar še dolgo časa vladal avstro-ogrsko monarhijo.

Budimpešta, 2. aprila. Ministerski predsednik baron Banffy odpotuje danes zvečer na Dunaj, kjer se vrši posvetovanje o skupnem proračunu.

Atene, 2. aprila. Kardicija in Giorgisa, ki sta napadla kralja Jurija, je obsodilo sodišče v smrt. Prvi je izjavil, da ga je dovedlo do tega čina časopisje in javno mnenje, ki je kralja in politike proglasilo odgovornimi za nesrečni izid vojske. Princezinje Marije bi on ne bil umoril. Giorgis izjavlja, da je bil orožje Kardicijevo in je streljal v zrak.

Atene, 2. aprila. Obsojena napadovalca Kardici in Giorgis vložita ugovor proti razsodbi porotnega sodišča, ker trdita, da sta bila obsojena le radi političnega prestopka in se je za take prestopke ustavnim potom odpravila smrtna kazen. — Kralj je izjavil napram poslancem, da bi bila po njegovem mnenju sedaj vsaka vladna kriza škodljiva interesom Grške.

London, 2. aprila. Upanja je zelo malo, da se ohrani mir mej Spanijo in Ameriko. Predsednik Kinley bo stavil ultimat na Španijo ter v njem zahteval neodvisnost Kube. Časniki so že poslali svoje poročevalce na Kubo in na druge obrežne kraje, da jim event. poročajo z bojišča. Da je nevarnost za vojsko jako velika, kaže to, da so v Njujorku ob bregu stoječe palače podnetili z dinamitom, da jih ob času nevarnosti razrušijo.

Novi - York, 2. aprila. V odgovoru španske vlade na poziv iz Washingtona se naglašja, da mora biti Španiji dovoljeno, da sme sama storiti potrebne korake na svojem ozemlju.

Havana, 2. aprila. Uradni listi objavljajo dekret maršala Blanco, s katerim se ustavi nadaljno koncentrovanje kubanskih kmetov, ki smejo zopet na svoje delo.

Melusine- ustna in zobna voda
deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi
zób, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno
sapo iz ust 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 166 (4) 2
lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.
☞ Telefon šte. 68. ☜

Umrli so:

31. marcija. Lujiza Pessiak, zasebnica, 70 let, Križevniške ulice 6, ostarelost.

V bolnišnici:

29. marcija. Katarina Tefer, dekla, 24 let, legar. — Ivan Ravnikar, gostač, 53 let, spridenje jeter. — France Fröhlich, gostač, 64 let, Degeneratio amyloidea, Adynamia cordis. — Ivan Stepan, paznik, 53 let, jetika.

30. marcija. Jernej Keržič, gostač, 80 let, ostarelost. — Anton Rajer, blapec, 36 let, Endocarditis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah
1	9. zvečer	723.2	9.8	sl. jzah.	dež	
2	7. jutraj	720.4	9.0	sl. jzah.	poloblačno	37.6
	2. popol.	721.0	13.8	sr. jzah.	del. oblač	

Srednja večerajšnja temperatura 9 1°, za 2 2° nad normalom.

Zahvala.

299 1-1

Vsem, ki so nam ob izgubi našega ljubljene-
sina, oziroma brata

Jožefa

ljubeznjivo izrekli svoje sočutje, vodstvu deželne
kmetijske šole v Grottenhof-u in součencem za doro-
vane vence in spremstvo, bivšim sošolcem ljubljans-
ke gimnazije za spremstvo, venec in milo nagrob-
nico, blagorod. g. Perdanu, dež. poslancu in pre-
sedniku trgovinske zbornice, velečast. gosp. župniku
Berlicu, blagorodni obitelji Karol Pollak-ovi, dragim
Viškim občanom in sosedom in vsem, ki so se vkljub
slabemu vremenu vdeležili dolzega spreveda, izre-
kamo najtoplejšo zahvalo in zagotavljam, da nam
je bila nepričakovano obilna vdeležba in odkrito-
srčno, vsestransko sočutje, velika uteha o naši ža-
losti.

Na Viču pri Ljubljani, dne 2. aprila 1898.

Rodbina Jožef Lavrič-eva.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE GISSHÜBLER KISELINE

najboljše mizne in osve-
v. žujoče pijače, 1 14

preiskušane pri kašlju, vratnih boleznih,
želodčnem in mehurnem kataru.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih speci-
rijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Pege

286 10-1 odpravi v 7 dneh popolnoma 195 48-6

dr. Christoff-a izborni, neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za
olepšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvirnih
steklenicah po 80 novč. ima na prodaj

Jos. Mayr-ja lekarna v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zaslužiti sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 459 10-7
96 10-8

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Ferdinand Prinoth,

St. Ulrich, Gröden, Tirolsko,
zavod za cerkveno kiparstvo iz lesa,

se priporočila preč. duhovščini za napravo
podob svetnikov, Kristusa
na križu, vzbuknjenih križevih
potov, altarjev, božjih gro-
bov itd. najfinjšega dela.

Kipi svetnikov iz lesa, v olj-
natih barvah, z zlatimi robovi
v velikosti 80 100 120 140 160 180 200 cm
stanejo gld. 22 33 48 65 82 107 140

Obširni ceniki zastoj in franko.

Krasna mladinska knjižica!

Pomladni Glasi

posvečeni
slovenski mladini.

8. zvezek. — S štirimi slikami.

Uredil in založil

Jan. Ev. Zorè.

Cena brošuram 30 kr., v pol platno
vezanim 40 kr., v celo platno vezanim
55 kr., krasno vez. 75 kr., po pošti
5 kr. več. — Dobé se v ljubljanskem
seminarju, v Katoliški Bukvarni in pri
Jan. Kraju v Novem mestu. — Tudi
se dobé prejšnji letniki razven prvega.

Lepo darilo otrokom ob raznih prilikah!

Valentin Mazgon,

pozamentirar v Ljubljani,

priporočila se čast. duhovščini in cerkvenim predstoj-
nikom v najnatančnejše izdelovanje

pozamentrijskih del,

kot: oefe in franže za bandera, burze-žnove, cingule,
oefe za lestence, ter sploh vsa v to stroko spada-
joča dela izdelujem po najnižjih cenah.

Domače ročno in trpežno delo.

DoVOLJUJEM si tudi opomniti, da sem se preselil
na Mestni trg št. 24, III. nadstropje,
nasproti mestni hiši. 249 3-1

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 13

priporočila lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejše do najfinjšje, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dni. Cene so najnižje.

Otvoritev gostilne.

Zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje naznanjava svojim
čl. gostom in slavnemu občinstvu sploh, da sva se s svojo
gostilno preselila

na Turjaški trg št. 1
v novo hišo „Katoliške družbe“.

Točiva izvrstna ter pristna dolenjske, štajarske in
istrijanske vina, pa znano Kozlerjevo cesarsko pivo.
Vsakega postreževa z okusnimi, gorkimi in miznimi jedmi.

Na razpolago imava tudi snažno uravnane sôbe za
prenočevanje.

V mnogoštevilčen obisk se priporočila

Andrej in Ana Zalar.

784 24-20

Stanarinske
knjižice
za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovode in mesne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup
raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt,
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redil-
nost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko
si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi,
raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa po-
sebnost pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenju
kostij. 725 20-15

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenice ni.)

Prosimo, da se vedno
izrecno zahteva Herbabny-jev
apneno-železni sirup. Kot
znak izvora se nahaja v steklu in
na zamašku ime „Herbabny“
vtisnjeno z vzvišenimi črkami in
nosi vsaka steklenica poleg stoječo
uradno registrov. varstveno
znamko, na katera znamenja naj
se blagovoli paziti.

239 6 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Katol. Bukvarni v Ljubljani priporočila:

Koledar katol. tiskovnega društva
za l. 1898, namenjen zlasti slovenski duhov-
ščini, obsega tudi „imenik učencev“ za več ko
400 šolarjev. Neulom stane krasno vezan gld. 1-20.
Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa
za vse dneve ekelega leta. — Spisal o. Brunon Verreyse, du-
hovnik D. J.; preložil ljubljanski bogoslov. — I. zvezek
(od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš. 1 gld. 50 kr., po
pošti 10 kr. več. — Drugi del izide okoli Velike noči.

500 52-36

Preč. duhovščini
vjudno priporočila
svojo delavnico
za
slikarstvo na
steklu,
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z ometno slikarstvom
Ed. Stuhl
v Gradcu,
Annenstrasse 35.
Najboljše spri-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

PRISTEN

Cena zavoja 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

Kathrein.
Kneippova sladna kava
v polnih zrnih.
Kathrein-jeve tovarne za sladno kavo
Dunaj-Monakovo

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci le take izvorne zavoje.

19 15-4

Najpopolnejša, najelegantnejša in najurnejša

Kolesa

izdeluje

Prva praška tovarna za kolesa

Šubert Tombo in dr.

v Pragi, 248 2-1

katera ilustrovane kataloge franko razpošilja.

Leta 1897. so skoraj vsa odličnejša prva darila bila
dobljena na naših strojih.

V Zagrebu so pri treh mednarodnih dirkah dobili na
naših kolesih prva darila: Vodilek, Reininger, Kosina.

Fran Čuden, urar v Ljubljani.

Naznanilo.

Opirajte se na priporočilo v „Škofjskem Listu“
II. števil. t. l. ponudimo letošnje 663 17

izvrstno vino,

vsem prečast. gg. cerkvenim predstojnikom, pa tudi drugim duhovnikom in kupcem po sledečih cenah:

1. Mašno vino hktl. od gld 26 do 30
2. Navadno namizno vino, tudi zajamčene pristnosti 25 . 28

Večjim odjemalcem bodisi mašnih ali drugih vin cene po dogovoru.

Zadruga postreže tudi s finimi dezertnimi in buteljskimi vini.

Najmanjša kvantiteta pod 1. 2. je 56 litrov.

— Cene veljajo loco Postojna do preklica.

Registr. vipavska vinarska zadruga.

Novo ustanovljena in novourejena domača

stavbinska in umetna steklarija

tvrdke

503 29

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s katedralnim steklom ali s svincem obrobjenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

vse strokovnjsko dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinejšega dela — Ob enem opozarja na lepo svojo zalogo vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zrcala, steklo v ploščah, svetiljke, po debe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam najboljše vrste

žime za žimnice (modroce)

po najnižji ceni.

Jakob Bajželj

izdelovatelj sit in žime za žimnice

v Stražišču pri Kranju.

226 4—2

Orožna tovarna Steyer

224 2

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6.

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 22

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesa, nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Blagorodnemu gospodu Andreju Rovšek-u, podobarju in pozlatarju

v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih župnije Žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dea, svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Žalina, dne 1. avgusta 1897.

505 52—36

Josip Novak, župnik.

Št. 178./m. š. sv.

239 3—2

Razpis.

Na mestni dekliški osemrazrednici v Ljubljani je popolniti tretje, oziroma četrt, peto, šesto, sedmo in osmo učno mesto z zakonitimi službenimi prejemki.

Prošnje je vlagati po službenem potu

do dne 25. aprila 1898

pri podpisnem šolskem oblastvu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 24. sušca 1898.

Naznanilo.

Mesarska zadruga v Ljubljani slavnemu občinstvu naznanja, da je vsled razpisa vis. c. kr. deželne vlade z dne 27. aprila 1895, št. 5500, dež. zak. št. 13,

prodaja mesa ob nedeljah dovoljena le do 9. ure dopoldne,

in se morajo ob tej uri vse mesnice v mestu in predmestih zapreti.

V Ljubljani, dne 26. marca 1898.

Josip Kozak,

zadružni načelnik.

241 3—3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštreno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenješo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 81 52-10

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Natečaj

225 2—2

za zgradbo nove župne cerkve v Št. Jakobu ob Savi.

Oddala se bodo posamno sledeča dela: zidarska, tesarska, kleparska, mizarska, ključarska, steklarska, pleskarska in lončarska.

Ponudniki bodo morali vložiti 10% varščine do kolavdacije. Ponudbe se sprejemajo do 14. aprila t. l.

v župnišču v Št. Jakobu ob Savi,

kjer so tudi potrebni načrti in proračuni na razpolago.

Stavbni odbor v Št. Jakobu ob Savi.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50—2

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid ponujata po znatno znižanih cenah

227 2

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Najnovejše in najboljše
klobuke
za gospode in dečke 196 10-3
izdelke prvih avstrijskih, nemških, italijanskih in
angleških tovarn
priporoča v največji izbi in po najnižjih cenah
velespoštovanjem
C. J. HAMANN,
Mestni trg šte. 8.
Zaloga klobukov
c. kr. privilegov. tovarn za klobuke
W. Ch. Pless, Dunaj, in Jos. Pichler, Gradec.
Klobuki se izdelujejo natančno po označeni
meri in obliki in se prevzemajo tudi stari klobuki
v barvanje in oblikovanje.

Dürkopp-ova
Diana - kolesa
presega vsa druga
po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!
Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so
videti pri zastopniku
Janezu Jax-u 205 24-3
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

F. P. Vidic & Co.
v Ljubljani
ponudijo po najnižji ceni poljubno množino
stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke
(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo
stekleno zarežno opeko.
Strešna okna iz litega železa.
Peči in štedilna ognjišča
(lastni izdelek). 193 7
Roman-cement, dovski Portland-cement
pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.
Najnižje cene.

Primerna priložnostna darila!
Friderik Hoffmann,
urar. 318 26-24
na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo
zalogo vseh vrst
žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi
nihalnih, stenskih
in budilnih ur
in le dobre do najfinejši kakovosti po naj-
nižjih cenah.
Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.
Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Ostanki!!
Oddajo se na drobno po tovarniški ceni
nastopni dobro ohranjeni predarlski izdelki, ki
so, kakor znano, **najboljši v Avstriji:**
Ostanki
s 4 m višnjevega blaga, pralno in svitlo, po 75, 80, 85,
90 kr., do gld. 1-20,
s 4 m podloge po 50, 60, 70, 80 in 90 kr.,
s 4 m Persa, t. j. perlini svitli tiskani koton, po 80, 90 kr.,
gld. 1-10 in 1-10,
s 4 m Cefirja in Panamā po 80, 85 kr., gld. 1-10 in 1-20,
s 3 m Oksforda po 55, 60, 65, 70, 75, 80 kr. in gld. 1-10,
s 3 m kanefas po 90 kr. in gld. 1-10,
s 5 1/2 m posteljnih oblačil po gld. 1-10, 1-25, 1-50 in 1-65,
s 4 m šifona, obeljenega, po 60, 75, 85 kr., gld. 1-10 in 1-10,
s 4 m surovega molina po 50, 60, 70, 80, in 90 kr.,
s 4 m višnjevega molina, barvanega, po 75 in 90 kr.,
in gld. 1-10 in 1-20,
s 3 m flanele za srajce po 65, 75, 85, 90 kr. in gld. 1-10.
Dalje:
Rjuhe, obeljene in neobeljene, obrobljene brez
šiva, po 80, 90 kr., gld. 1-10, in 1.30 komad.
Predpasniki pralni, solidno šivani od 25 kr.
do gld. 1-60 komad.
Spodnja oblačila za dame, barvne od 90 kr.
do gld. 1-50 komad.
Obleke za ključarje, barvne, od gld. 2-50
do 3- obleka.
Oksford-srajce z in brez ovratnika od 75 kr.
do gld. 1-20 komad.
Tricot-srajce z in brez ovratnika od 60 kr.
do gld. 1-60 komad.
Žepni in robci za na glavo in brisače
od 6 do 20 kr. komad. 237 2-2
Dornbirn, Predarlsko. Bratje Reichart, tovarnarji.
Prodaja za Ljubljano proti gotovemu plačilu le pri
Minibek & Worsche, Marijin trg 1.
Ostanki!!

Dunajska borza.

Dne 1. aprila.	Dne 1. aprila.	Dne 1. aprila.
Skupni državni dolg v notah 102 gld. 25 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. 163 gld. 50 kr.	Kreditne srečke, 100 gld. 204 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru 102 " "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. 159 " 75 "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 170 " "
Avstrijska zlata renta 4% 122 " 10 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld. 196 " 75 "	Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld. 20 " 25 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron 102 " 10 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 99 " 70 "	Rudolfove srečke, 10 gld. 83 " "
Ogerska zlata renta 4% 121 " 25 "	Tisne srečke 4%, 100 gld. 130 " "	Salmove srečke, 40 gld. 80 " 25 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron 99 " 40 "	Dunavske vravnave srečke 5% 109 " "	St. Genois srečke, 40 gld. 59 " "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. 922 " "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878 112 " 50 "	Waldsteinove srečke, 20 gld. 22 " 75 "
Kreditne delnice, 160 gld. 364 " 10 "	Posojilo goriskega mesta 99 " "	Ljubljanske srečke 159 " "
London vista 120 " 40 "	4% kranjsko deželno posojilo 99 " 10 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 3445 " "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 58 " 72 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 223 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 424 " "
20 mark 11 " 75 "	Priporočne obveznice državne železnice 184 " 75 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 76 " 25 "
20 frankov (napoleonor) 9 " 52 1/2 "	južne železnice 5% 126 " 40 "	Splošna avstrijska stavbinska družba 115 " "
Italijanski bankovci 45 " "	dolenjskih železnice 4% 99 " 50 "	Montanska družba avstr. plan. 151 " 65 "
C. kr. cekini 5 " 64 "		Trboveljska premogarska družba, 70 gld. 180 " "
		Papirnih rubljev 100 127 " 12 "

S 1. aprilom se prične novo celoletno naročevanje!
Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih
loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih
državnih in zasebnih obligacij.
Naročnina od 1. aprila do konca dec. t. l. je
za Avstro-Ogersko gld. 2.—.
„MERCUR“
XXXVI. leto.
S 1. aprilom na novo vstopivši naročniki dobijo, dokler
Jo še kaj zaloge, kot
brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki
obsega zaznamek vseh izžreba-
nih srečk. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh
c. in kr. poštah uradih in pri
administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzelle 10.